

Putování těsně nad mraky

Sonda Juno se po pětileté cestě přiblížila k Jupiteru, kde provede průzkum atmosféry a magnetického i gravitačního pole.

VĚDA
str. 14

Byty Ďolíček?

Developer Ekospol chce koupit stadion klubu Bohemians Praha 1905 a postavit místo něj byty. Vše závisí na tom, zda Ďolíček bude chtít Praha.

BYZNYS
str. 4

CZK/EUR • 27,100 / -0,040 Kč **CZK/USD** • 24,491 / -0,730 Kč **PX** • 819,58 / -4,17 % **EURO STOXX 50** • 2776,09 / -8,62 % **ZLATO** • 1333,25 \$ / +4,80 %

KOMENTÁŘ: UNA VENI SLUNCEM / str. 12

Menší Evropa, menší Británie

UDÁLOSTI

Tomáš Prouza: EU, jak ji známe, končí. Ale ne kvůli brexitu **ROZHOVOR** str. 2

TÉMA

UNIE BEZ BRITÁNIE

Kolotoč jednání v unii začíná **str. 6**

Konzervativci hledají nástupce odstupujícího Camerona **str. 7**

Odchod Britů z unie vyplašil výrobce automobilů **str. 8**

Vývoz může utrpět, tvrdí domácí byznysmeni **ANKETA** str. 8–9

Ladislav Horman:

Odmítnout výsledek referenda by byl konec britské demokracie **ROZHOVOR** str. 9

TRHY & ZAHRANIČÍ

Britské ne přineslo chaos na trhy **str. 10**

Sledujte E15.cz

twitter.com/e15news

NIGEL FARAGE: Labouristický poslanec David Lammy žádal parlamentní kolegy, aby ignorovali výsledek referenda. Jsem si jistý, že to přivede další voliče labouristů UKIP.

Zápisník
Jany Havligerové

Hlas lidu, hlas boží

Brexit, nexit, swexit, dexit... A podpisy na vystoupení Slovenska z Evropské unie začne sbírat také krajně pravicová slovenská Lidová strana Naše Slovensko banskobystrického župana Mariana Kotleby. Je více než jasné, že po zavedení přímé volby prezidenta je zákon o obecném referendu to poslední, co nám v Česku ještě chybí k dokonalosti.

Pro okamurovce a jim spřízněné je konání referenda o vystoupení České republiky z Evropské unie nedosažitelný ideál. Prozatím. A tak Okamurova Svoboda a přímá demokracie spolu se Stranou práv občanů rozjely kampaň před podzimními krajskými a senátními volbami s požadavkem, aby občané mohli přímo volit ředitele České televize. Když neprší, tak at' alespoň kape.

Ano, jsou politici, kteří k tomu, aby se zapsali do historie, referendum ani nepotřebují. Šéfka magistrátního výboru pro kulturu a památkovou péči Eliška Kaplický Fuchsová (ANO) prosazuje, aby chrám svatého Cyrila a Metodie, kde se v květnu 1942 skrývali parašutisté po atentátu na říšského protektora Reinharda Heydricha, přešel pod správu Vojenského historického ústavu. Přesněji se to týká chrámové krypty, v níž pravoslavná církev československá zbudovala v roce 1995 parašutistům památník. Prostě to uděláme z moci úřední. V zájmu všeho lidu.

Protagonisté dne

Pavel SURÝ

GENERÁLNÍ ŘEDITEL SŽDC

Správa železniční dopravní cesty k 1. červenci získá do majetku nádražní budovy. Vzápětí se chce pustit do jejich rekonstrukcí.

str. 5

David CAMERON

BRITSKÝ PREMIÉR

Příslib referenda o členství v EU ho vynesl k volebnímu triumfu. Výsledek plebiscitu teď znamená konec jeho politické kariéry.

str. 7

Dieter ZETSCHE

ŠÉF DAIMLERU

Vlastníka značky Mercedes-Benz vystrašil brexit. Na Velkou Británii totiž loni připadlo dvacet procent z jejího vývozu do Evropy.

str. 8

Reformy musí přijít rychle, míní politici

■ **Brexit oslabí evropské společenství i Britý, zhorší ekonomické podmínky a dotkne se Česka, míní prezident Zeman.**

Pavel Otto

Rozhodnutí Britů po více než čtyřech desetiletích opustit Evropskou unii by mělo konečně probudit bruselské politické elity, aby rychle zahájily reformní kroky. Ty by měly vést k odstranění neakceschopnosti, byrokracie a respektování různorodosti 27 členských zemí EU. Shodují se na tom čeští politici,

kterí výsledek referenda přičítají hlavně migrační krizi.

Skeptický k dalšímu vývoji je prezident Miloš Zeman. Na brexit podle něj doplatí obě strany, protože naruší zónu volného obchodu. Oslabí i vyjednávací pozice menších členů, kteří se mohli opírat o britský postoj. „A předpokládám, že Skotsko vstoupí do EU. Bez něj už Velká Británie nebude velká, na její ekonomiku to bude mít výrazný dopad,“ řekl Zeman. Prezident kritizoval unijní vedení. „Evropská komise by si měla přičíst svůj díl viny. Kdyby špičky EU byly výrazné osobnosti, tak by se chytly za nos, ale kdyby to byly opravdu výrazné osobnosti, tak by brexit nenastal,“ dodal. Ne tak

černě vidí situaci premiér Bohuslav Sobotka (ČSSD). Zdůraznil však, že sedmadvacítka musí projít změnami, které jí zajistí další životaschopnost a důvěru občanů. „To, co nás musí zajímat, budou dopady snížení objemu evropského rozpočtu, situace našich lidí, kteří pracují ve Velké Británii, a podmínky pro náš vzájemný obchod s Britý,“ shrnul.

Předseda opoziční TOP 09 Miroslav Kalousek považuje za nejdůležitější zachování společné Evropy, kterou je třeba reformovat, nikoli však roztrhat. Šéf ODS Petr Fiala uvedl, že Česko musí být při otevření evropských smluv připraveno prosadit své zájmy.

Prouza: EU, jak ji známe, končí. Ale ne kvůli brexitu

■ **Evropská unie musí získat důvěru Evropanů, je přesvědčen tajemník pro evropské záležitosti Úřadu vlády a ekonom Tomáš Prouza.**

Pavel Otto

■ **Je výsledek britského referenda selháním evropských politických elit?**

Vidím dvě lekce. První je, že se jakémukoli společenství nevyplatí nenaslouchat svým občanům. Nová Evropská unie musí být pružnější, přístupnější a Evropané musejí rozumět, že jim a jejich dětem nabízí dobrou budoucnost. Tou druhou je, že stále méně lidí vnímá věcné argumenty a mnohem více na ně působí emocionální argumenty, které nemají s realitou nic společného.

■ **Co by měla Evropská unie udělat pro to, aby obhájila svoji existenci a také přesvědčila Evropany, že zachování nynějšího společenství je pro ně přínosné?**

Na přesný odhad dlouhodobého dopadu je brzy, ten okamžitý s propadem libry, tržů a zhoršením ratingového výhledu byl hodně velký. V případě, že současná reakce finančních trhů nebude mít trvalé následky nebo nevyvolá větší řetězovou reakci, EU ani my brexit nijak zásadně nepocítíme.

■ **A jaké politické důsledky brexitu předpokládáte?**

Je vodou na mlýn euroskeptickým a populistickým stranám. Pro Evropskou unii je to nepřijemný budič. Je důležité se nyní soustředit na témata, která nás budou spojoval, nikoli rozdělovat. Jediné tak může utišit euroskeptiky, kteří teď víc než kdy jindy využívají nespokojenosti Evropanů. Populisté a krátkozrací politici EU mají zbožné přání společenství rozbit. Ale co bude pak, nikdo z nich neví. Velmi dobře to uvidíme v následujících měsících ve Velké Británii, kde nejhlasitější zastánci brexitu začali ze svých návrhů couvat a tvrdit, že některé jejich argumenty „nebyly přesné“.

Celý rozhovor na E15.cz

■ **Jak brexit ekonomicky pocítí EU a Česko?**

SPECIÁLNÍ VYBAVENÍ

Foto: Právník HC

VYBRANÉ JEDNOTKY získaly „vybavení pro 21. století“ v podobě bojových kompletů, které jednotlivým vojákům umožní například zjistit polohu protivníka a označit ho za cíl letectvu či dělostřelectvu. Čeští vojáci dostanou také tučnou novou průzkumných bezpilotních prostředků. **Více E15.cz**

Krátce

Ministři V4 a Německa jednají v Praze o brexitu

O situaci kolem odchodu Velké Británie z EU mají dnes v Praze jednat ministři zahraničí visegrádské čtyřky a Německa. V České televizi to řekl ministr zahraničních věcí Lubomír Zaorálek (ČSSD).

Šlachta by rád dál pracoval pro stát

Odcházející šéf Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu Robert Šlachta chce zůstat ve státních službách. Do politiky se nechystá, uvedl v České televizi. Oznámil rovněž, že v trestních kauzách kolem Jany Nečasové (dříve Nagyové), které odstartoval zásah na Úřadu vlády v roce 2013, padnou další obžaloby. Do současné doby je přesvědčený o oprávněnosti akce, která vedla až k pádu teh-

dejší vlády premiéra Petra Nečase. **Více E15.cz**

ČSSD koupila dluh advokáta Altnera

Sociální demokraté koupili pět milionový dluh advokáta Zdeňka Altnera, kterému sami dluží v kauze Lidového domu, a vedou proti němu exekuci. Chtějí se tak dostat do výhodnější pozice. Podle Altnerova advokáta Václava Veselého by ale krok ČSSD neměl mít na další soudní řízení vliv.

Podnikatelům jsme odlehčili, tvrdí stát

Státní správa splnila cíl snížit zátěž podnikatelů prostřednictvím šedesáti opatření do konce loňského roku. Z 91 opatření, kterým se státní správa věnuje od roku 2013, jich bylo v minulém roce splněno celkem 62. /čtk/

252738/76

INZERCE

Vychytávka pro začátečníky – investiční autopilot SaxoSelect

■ Pomocí SaxoSelect se i z nezkoušeného investora může stát investor úspěšný

Pavel Drahotský, ředitel Saxo Bank pro Českou republiku, Slovensko a Maďarsko

Doba historicky nejnižších úrokových sazeb přeje těm, kteří si potřebují půjčit. Méně příznivá je však pro zhodnocování úspor. Na spořicí účtech a termínovaných vkladech jsou úroky limitně se blížíci nule, tam vydělat nelze. Jedinou možnost, jak dnes zhodnotit své peníze, nabízí investování. Jenže jak vydělat, když jsem investiční začátečník a příliš se v obchodování na burze nevyznám? Zkrátka, když potřebuji poradit, nebo nasměrovat, abych se dostal k vysněnému cíli bez nehody podobně, jako když nemám řidičák a přesto potřebuji dojet? Zatímco

saмоřiditelné auto je zatím hůdkou budoucnosti, investovat pomocí autopilota můžete již dnes.

Saxo Bank spustila v dubnu novou službu Investiční strategie SaxoSelect, která nabízí přístup k ověřeným, pečlivě vybraným investičním a obchodním strategiím v reálném čase.

„Jak to funguje, co všechno se musím naučit?“ napadne jistě mnohé z vás. Nebojte se, není to nijak složité. K dispozici vám budou zkušenosti a znalosti nejlepších investičních expertů, kteří přebírají ve vašem případě funkci autopilota. Připraveny jsou zatím čtyři různé investiční strategie, aby si mohl každý vybrat tu, která nejvíce vyhovuje jeho představě o rychlosti a výši zhodnocení peněz. Stačí si pak jen otevřít účet a pustit se do investování s tím, že strategii určuje expert a vy jej můžete automaticky následovat, ale i kdykoliv opustit

a vaše prostředky během několika vteřin přesunout na bankovní účet.

Z ČEHO LZE VYBÍRAT?

- Pod názvem Charts & Patterns se skrývá investiční téma, které vychází pouze z analýzy grafů a opírá se o kombinaci nástrojů a technik technické analýzy - odborník sleduje likvidní trhy a snaží se vybrat nejlepší poměry rizika a výnosu.
- Strategie Discretionary Trading se snaží vydělat na krátkodobých cenových pohybech v omezeném světě vysoce likvidních trhů. Strategie vychází z analýzy tržních vzorců, vývoje toku aktuálních zpráv a opírá se výrazně o diskreční rozhodování experta.
- Commodity Focus investuje do portfolia komoditních derivátů (expirujících CFD – contract for difference – investor chce vydělat

na pohybu ceny aktiva) na základě analýzy hlavních ekonomických a komoditních ukazatelů i cenových trendů. Portfolio může jít do dlouhé nebo krátké pozice v každé jednotlivé komoditě podle toho, jaký signál vykazuje model experta.

- Investiční téma Global StockPicker je „pouze dlouhé“, tedy neumožňuje spekulace na pokles. Jsou zde vybírány akcie z celého světa s použitím klasické základní finanční analýzy, ale investuje se do CFD na jednotlivé akcie, aby bylo možné použít finanční páku. Na každou strategii je aplikován důkladný proces due diligence, kde se berou v úvahu všechny aspekty obchodování, řízení rizik i finančního řízení.

zkušenost, efektivitu a transparentnost. Začít či přestat s investováním můžete podle vlastního uvážení, hodnotu každé ze svých investic můžete chránit díky ochranné strategii Investment Shield.

Vyděláváte na znalostech zkušených investorů, získáte přehled v různých třídách aktiv a investičních stylech, abyste mohli své portfolio správně rozložit. Tím, že umožníte expertům vybraným Saxo Bank, aby řídili a sledovali vámi vybrané strategie, šetříte svůj čas. Výkonnost a úroveň rizika pro každou kategorii si můžete snadno on-line prohlédnout, stejně tak transparentní je možnost vyhodnocení rizika zkoumáním historie měsíčních výnosů a výkonnosti.

PROČ VYUŽÍT INVESTIČNÍHO AUTOPILOTA?

Spojuje čtyři důležité pojmy investování: bezpečnost,

**SAXO
BANK**

ĎOLÍČEK BYL JINDE. V Dolíčku (nebo Dolíčku) se stadionu u Botiče začalo říkat podle původního hřiště AFK Vršovice až na přelomu padesátých a šedesátých let. Pražané mu do té doby běžně říkali Dannerák podle někdejšího ředitele Vršovické záložny Zdeňka Danneru, který se o vznik stadionu u Botiče v roce 1932 významně zasloužil. Původní Dolíček stál na místě dnešního nedalekého ministerstva životního prostředí.

Foto profilmedia.cz

Na fotbalový stánek Bohemians má zálsk developer Ekospol

■ Majitel stadionu fotbalového klubu Bohemians Praha 1905 zvyšuje tlak na jeho prodej Praze. Za bukem už číhá firma, která by ráda místo hřiště postavila nové byty.

Daniel Novák

Do vleklé hry o fotbalový stadion Dolíček v Praze-Vršovicích vstoupil podle informací deníku E15 nový hráč. Developerská společnost Ekospol realitního podnikatele Evžena Korce je

už kvůli odkupu svatostánku klubu Bohemians Praha 1905 v kontaktu se společností Bohemians Real, již stadion patří. Vše závisí na tom, jak se k odkupu Dolíčka nakonec postaví magistrát. „Mohu potvrdit, že se společností Ekospol o dalším využití nemovitostí tvořících stadion Dolíček jednáme,“ uvedl Lukáš Eichinger, ředitel společnosti Bohemians Real. Současně však dodal, že firma stále dává přednost prodeji hlavnímu městu. „Máme za to, že tato varianta by poskytovala záruku zachování tradice ligového fotbalu,“ doplnil Eichinger. Jednání s Ekospolem znepokojilo fanoušky klubu

s legendárním klokanem ve znaku. Usilovali proto o schůzku s majitelem Ekospolu. „Chtěli jsme developerovi vysvětlit, že bourat Dolíček by bylo špatné rozhodnutí. Je to pro nás nepřijatelné,“ řekl Luděk Provazník, předseda Družstva fanoušků Bohemians. „Vzhledem k vývoji situace předpokládáme, že pozemky koupí Praha a Ekospol tento proces blokovat nebude. V případě, že Praha odstoupí, Ekospol

bude pokračovat v jednání,“ odpověděl developer bohemákům e-mailem. Se vstřícným gestem neblokovat transakci s vedením metropole přichází developer v době, kdy magistrát bude rozhodovat o odvolání Ekospolu proti rozhodnutí stavebního úřadu Prahy 15. Ten minulý týden developerovi zamítl žádost o územní rozhodnutí pro jeho velký projekt v Hostivaři. Ekospol by přitom mohl magistrát jednoduše přepa-

tit. Ten za nemovitosti nabízí 134 milionů korun. „Dohodli jsme se, že nabízená cena bude důvěrná a nebudeme ji sdělovat,“ odpověděl šéf developera na otázku, kolik je ochotný za pozemky ve Vršovicích dát. Hlavní město dosud čekalo s nákupem stadionu na vrácení sousedního pozemku, který svěřilo městské části Praha 10, jejíž radnice původně chtěla parcelu směniti za stadion. Nedávno Praha 10 konečně oznámila, že od směnné smlouvy odstoupí, aby obchod nebrzdila. Pokud by se transakce s magistrátem neuskutečnila do konce září, hrozí Bohemians Real fotbalistům výpověď.

Pražský magistrát nabízí za vršovické nemovitosti **134** milionů korun.

VE VLASTNÍ REŽII. Přesnou výši své největší investice odmítá Jiří Křišťan zveřejnit. Výstavbu obchodního domu má Jikos ve vlastní režii a na odborné práce si najímá firmy. „Cenu ze zadání generálního dodavatele, jež byla 80 milionů korun, dokážeme snížit na polovinu,“ řekl jen.

Foto: čtk

Jikos staví obchodní dům

Nábytkářská firma Jikos, která funguje ve Strakoncích od poloviny devadesátých let, staví ve Strakoncích nový obchodní dům. První zákazníci by měl přivítat zhruba do roka. „Za dobu své existence firma investovala téměř 120 milionů,“ řekl Jiří Křišťan, majitel a zakladatel

společnosti, která dnes zaměstnává čtyřicetku lidí. Loni měla obrát přes 43 milionů korun. Proti roku 2014 se zvýšil zhruba o 1,5 milionu. Veškeré peníze, které firma vydělala, investovala podle Křišťana zpátky do výroby. Nejvíce prostředků teď bude stát nový obchodní

dům u kruhového objezdu u hlavní silnice ve směru na Prahu. Bude mít čtyři patra, prodejní plocha přesáhne 3700 metrů čtverečních. Bude se v něm prodávat nábytek, a to nejen vlastní výroby. Suterén objektu bude sloužit pro parkování aut a jako sklad nábytku. /čtk/

Nákladní doprava šlápla po Novém roce na brzdu

■ Silniční dopravci vykazali nižší výkony zejména kvůli poklesu zahraničních přeprav.

Jan Šindelář

Ze sektoru nákladní dopravy, která je považována za jeden z hlavních ukazatelů kondice ekonomiky, už neprýští takový optimismus jako loni. Nejnovější čísla ministerstva dopravy za první čtvrtletí naopak ukazují, že obor vykazuje stagnaci. Ještě loni touto dobou přitom rostl dvouciferným tempem.

Nákladní auta českých dopravců od ledna do března přepravila 78,5 milionu tun zboží, což představuje meziroční nárůst zhruba o jedno procento. Výkony v tunokilometrech dokonce

Výkony nákladní dopravy v prvním čtvrtletí

	2015	2016
silnice (miliony tun)	77,5	78,5
silnice (miliardy tunokilometrů)	13,4	11,7
železnice (miliony tun)	23,3	23,5
železnice (miliardy tunokilometrů)	3,7	3,7

Pramen: ministerstvo dopravy

klesly, kamiony tak ujely kratší vzdálenost. Za tím lze spatřovat především úbytek zahraničních přeprav.

Prezident sdružení dopravců Česmad Bohe-mia Vladimír Starosta zatím letošní rok hodnotí jako ekonomicky klidnější a stabilnější. „Jsme poměrně spokojeni, ale tak trochu žijeme v očekávání, že doba může být o něco horší,“ řekl deníku E15 Starosta. To se projevuje například

na opatrnosti dopravců při investicích. Podle Starosty se nedá očekávat v následujících měsících, že by čísla znovu závratně rostla. „To se týká třeba automobilového průmyslu,“ doplnil Starosta.

Podobně je na tom železniční doprava, která se od loňského roku nepohnula ani o píď. Její přepravy stagnují na 23,5 milionu tun, nezměnily se ani výkony v tunokilometrech.

Náladě v dopravě odpovídají i červnové výsledky konjunkturálního průzkumu ČSÚ. Vyplývá z něj, že celková důvěra v českou ekonomiku se mírně snížila, a to zejména v průmyslu. „Respondenti očekávají pro příští tři měsíce snížení tempa růstu výrobní činnosti,“ píše ve zprávě z průzkumu statistici.

Lidé ve vlacích přibývá

Tuzemská osobní železniční doprava má za sebou nejúspěšnější čtvrtletí od roku 2008. Od ledna do března letos cestovalo vlaky přes 43 milionů pasažérů, což je o půl milionu více než loni. Výkony měřené v osobokilometrech překonaly hranici dvou miliard, lidé tak využívají vlaky na stále větší vzdálenost. Naopak počet lidí v linkových autobusech ve stejném období klesl z více než 82 milionů na 80.

ŘIDIČŮ JE STÁLE MÉNĚ. V současné době je v České republice zhruba 300 tisíc aktivních profesionálních řidičů. Ročně jich odchází do penze na 7500. Mezinárodní unie silniční dopravy IRU přitom předpovídá 2,5procentní nárůst přepravy, což si žádá dalších 7500 řidičů. Roční přírůstek řidičů je však jenom kolem deseti tisíc, takže každým rokem ubývá zhruba pětitisícovka šoférů.

Z energetiky

Alena Vitásková

Složení cen energií

Ceny dodávky energií pro domácnosti se skládají z neregulované části (komodity; stanovuje obchodník) a z regulované části, kterou částečně určují Energetický regulační úřad (distribuce, přenos/přeprava, systémové služby, podpora elektřiny a poplatky na operátora trhu) a částečně daňové předpisy ČR.

Neregulovanou část ceny utváří tržní prostředí – navzájem si konkurující nabídky obchodníků. Svému obchodníkovi platíte za každou odebranou jednotku energie a obvykle i stále měsíční platby. Ceny dodávané komodity závisí ve značné míře na velkoobchodních cenách, za které obchodníci energie nakupují.

Regulovanou část ceny stanovenou ERÚ určuje příslušná legislativa. Její výše zůstává pro každé distribuční území v daném roce vždy stejná, nezávisle na výběru obchodníka. ERÚ reguluje pouze ceny za služby poskytované společností s přirozeným monopolem, kde zákazník nemá možnost volby jiného poskytovatele těchto služeb. Zjednodušeně lze říct, že regulované ceny slouží k pokrytí prostředků potřebných k provozu energetických soustav a dopravních služeb. Většina položek, ze kterých jsou tvořeny regulované ceny, souvisí se samotnou existencí soustav a zajišťováním jejich bezpečného a spolehlivého provozu.

Trh s elektřinou a plynem v ČR funguje na základě nediskriminačního přístupu – každý zákazník může uzavřít smlouvu s kterýmkoli obchodníkem. Při dodržení obchodních podmínek má tedy každý zákazník právo zvolit si svého dodavatele energie a zdarma jej změnit.

Autorka je předsedkyní ERÚ

Převod nádraží byl stvrzen smlouvou

Generální ředitelé Správy železniční dopravní cesty a Českých drah podepsali smlouvu o převodu nádražních budov. Ty se tak stanou od 1. července majetkem SŽDC. Smluvní ujednání se ale netýká jen samotného prodeje, z něhož ČD vyteží téměř 3,3 miliardy korun. „Bylo potřeba s drahami vyřešit otázku nájemních smluv na provozní prostory, jež budou užívat,“ doplnil šéf správní rady SŽDC Vladimír Novotný.

Ministerstvo dopravy považuje převod budov za další krok v transformaci železnice, jejíž podstatou je oddělení provozu od infrastruktury. SŽDC bude navíc moci čerpat větší objem evropských dotací na opravy, nejzchátralejší budovy by se mohly dočkat už letos.

Transakce ale není bez šrámů. Její součástí zcela

nelogicky nejsou první nástupiště. Ta zůstávají v majetku drah, ačkoli všechna ostatní nástupiště už léta patří SŽDC. „Je to náhoda, hloupost, neprofesionalita nebo všechno dohromady. Nemyslím si, že to byl něčí záměr,“ řekl deníku E15 zdroj obeznámený z transakcí.

Druhým háčkem je nabídka na odkup nádraží, kterou dráhy dostaly od realitního podnikatele Radovana Vítky. Ten nabídl čtyři miliardy s tím, že vedení ČD by mělo postupovat s péčí řádného hospodáře a prodat vyšší nabídku. „Těžko odhadovat, jak se bude situace vyvíjet, ale má-li být takzvaný převod nádraží skokem do vodopádu, pak vždýcky hrozí, že se některý z aktérů může utopit,“ sdělil mluvčí Vítkovy firmy CPI Jan Burian. /sin, dnv/

Kolotoč jednání začíná

■ **Evropská unie** musí řešit nejen to, **co dělat s britským rozvodem**, ale především **co si počít sama se sebou**. Důležitou roli může sehrát odstupující britský komisař pro finanční trhy **Jonathan Hill**.

Igor Záruba

Velká Británie, velmoc se 64 miliony obyvatel, opouští Evropskou unii. Rozhodlo o tom referendum ve čtvrtek 23. června, v němž bylo pro odchod 51,9 procenta voličů (17,4 milionu). Setrvat chtělo 48,1 procenta (16,1 milionu). Nyní Británii a EU čekají složitá jednání o dalších krocích a zároveň se rozjíždí politická hra o udržení evropského společenství.

HLEDÁ SE VYVAĐEČ

Odchodem Spojeného království ztratí osmadvacitka

jak početně, tak strategicky a mocensky. Britové mají nyní na výběr několik scénářů, jak si vztahy s unií nastavit. V zásadě jde o nastavení podmínek pro obchodní styl, příklady je možné najít v Evropě i mimo ni. Odehraje se to bez Davida Camerona, který má opustit úřad do října, kdy se sejde konference konzervativní strany. Do té doby se bude mimo jiné hledat lídr, jenž by ostrovní zemi z EU skutečně vyvedl. Hlas, zřejmě poradní, může mít odstupující komisař pro finanční trhy Jonathan Hill, rovněž tory, o němž se

traduje, že dostal post na sklonku roku 2014 jako úlitbu Britům před tehdy tušeným plebiscitem, který teď dopadl evropskými špičkami nechtěným výsledkem. Hill se od začátku profiloval jako euroskeptik, který postupem času změnil názor a našel v Evropské unii plusy. Jeho zkušenosti z nejvyššího patra unijní politiky mohou být samozřejmě pro Londýn obecně a jeho stranické kolegy hodně cenné.

HRA NAVEK I UVNITŘ

Na druhé straně kurtu, jak říkávají Britové, je mateřské společenství, jež ztrácí jednoho ze svých klíčových členů. Ministři zahraničí starých členských zemí, kteří se narychlo dostavili v sobotu do Berlína, se vyslovili pro urychlená výstupní jednání.

Šéf Evropského parlamentu Martin Schulz požaduje podání formální žádosti do úterka, kdy se v Bruselu sejde mimořádný summit prezidentů a premiérů unie. Na stejný den, pokud se tak nestane už dnes, se čeká zasedání europarlamentu – instituce, která stále častěji hlásí, že by se v případě Británie chovala férověji než „hluchá

slepá“ komise. V překladu to znamená, že se europoslanci budou snažit vytěžit ze vzniklé situace vlastní politické body.

ŠTĚPENÍ POKRAČUJE

Mimořádně důležité bude pondělní dění mimo Brusel. Na tento den pozvala do Berlína kancléřka Angela Merkelová unijního prezidenta Donalda Tuska, francouzského prezidenta Françoise

Hollanda a italského ministerského předsedu Mattea Renziho. Spolkový ministr financí Wolfgang Schäuble má už vypracovanou analýzu německé strategie k brexitu. Deník Handelsblatt tvrdí, že dílčími kroky jsou britské opuštění Evropské investiční banky, rozvolnění vazby na unijní rozpočet či vyřešení otázky, zda by Londýn mohl příští rok předsedat Radě EU.

Zároveň se Spolková republika obává, že by Evropská komise, Francie a Itálie mohly zneužít nejistoty okamžiku – stejnou obavu mají výše jmenovaní. „Berlín musí být aktivní, soudržnost musíme dát najevo mnohem důrazněji,“ stojí ve scénáři. V praxi by to mohlo znamenat třeba vlastní rozpočet eurozóny. Štěpení unie, jež bylo na pořadu dne v časech dluhové krize, by se tak ocitlo znovu na stole: za jiných okolností, ale v zásadě se stejnou naléhavostí. **NÁZORY str. 12**

Londýn nasadil pokerovou tvář

■ Ráno po vyhlášení výsledků referenda obyvatelé britské metropole nechtěli o brexitu moc mluvit. Většina čekala, že výsledek bude opačný.

Štěpán Bruner

Od našeho zpravodaje

Jako by se nic nestalo. Přesně takovým dojmem působí po referendu metropole Velké Británie. Přestože hlasování dopadlo tak, jak si většina obyvatel Londýna nepřála, zachovávají kamennou tvář.

„Dnes je historický den,“ informuje mě muž čekající stejně jako já na červené u přechodu. „Konečně si budeme moci dělat věci po svém. Posledních dvacet let nás zaplavovali kriminálníci z EU, teď je můžeme všechny vykopnout,“ říká. „Jsem si

docela jistý, že brzy budou následovat další země.“ Rozsvítila se zelená a muž zmizel v budově Britské knihovny.

Jeho postoj je ale v ulicích Londýna spíš výjimkou. Referendum v první řadě není téma, o němž by se lidé chtěli dlouze bavit. Soudě podle výrazu recepčního, který mě i svého kolegu dlouze přesvědčoval, že referendum dopadne jako ve Skotsku před necelými dvěma lety, kde navzdory očekávání těsného výsledku jasně zvítězili zastánci stávajícího stavu, jsou ale Londýňané mírně řečeno překvapení.

Spolu se svými kolegy němě hleděl na velkoplošnou obrazovku, na které místo hudebních klipů výjimečně běželo zpravodajství. Ministerský předseda David Cameron právě oznamoval svou rezignaci. Nikdo neřekl ani slovo.

LONDÝN NENÍ ANGLIE. V Londýně se pro setrvání Británie v EU vyslovilo 60 procent lidí. Rozdíl oproti zbytku Anglie je tak zjevný, že někteří komentátoři navrhuji, aby se konalo referendum o vyloučení Londýna z Velké Británie. Ještě větší podporu ale získali příznivci EU ve Skotsku a v Severním Irsku.

V Londýně se pro další členství Velké Británie v Evropské unii vyslovilo 60 procent hlasujících. Ještě větší podporu získali

příznivci EU ve Skotsku a také v Severním Irsku. Podle statistik hlasovali pro brexit hlavně starší lidé. Dvě babičky ale na výsledcích

referenda zajímá jediná věc. „Co bude s fotbalem? Teď už asi nebude Euro nikoho zajímat,“ sděluje jedna té druhé. Ta vážně přikyvuje.

FAVORIT JOHNSON. Přirozeným favoritem na post nového britského premiéra je bývalý starosta Londýna, dlouhodobě jeden z nejpůvodnějších anglických politiků Boris Johnson (na snímku). Avšak kandidátů na zabydlení se na adrese Londýn, Downing Street 10 je více.

Konzervativci hledají nástupce Camerona

■ Kandidátů na nového lídra toryů je zhruba pět. Borisi Johnsonovi, který vedl kampaň za odchod Británie z EU, může při konečném rozhodování uškodit právě jeho nekompromisní kritika institucí Evropské unie.

Jana Havlígerová

Zdálo se to být jasné – pokud padne David Cameron, novým předsedou Konzervativní strany a premiérem Velké Británie se stane Boris Johnson, dlouhodobě jeden z nejpůvodnějších anglických politiků. Nynější předseda vlády sice kvůli výsledku referenda oznámil rezignaci, horká kandidatura bývalého londýnského starosty ale možná vychládá. Dlouhodobí pozorovatelé britské vnitrostranické scény se shodují, že Johnson není

dobrý stratég, a pochybují, zda by právě on byl schopen vést složitá pobrexítová jednání s unijními špičkami.

K jeho minusům přičítají i přílišnou vyhrčenost kampaně vedené před konáním plebiscitu. Johnson (nebo jeho poradci) si toho je vědom a začíná ubírat na vehemenci. Minulý pátek dal v projevu opatrně najevo, že by se Británie neměla obracet k Evropě zády a izolovat se. „Spojené království nechce zvedat padací most a vstoupit do izolace,“ zdůraznil hned na začátku svého vystoupení. A dokonce varoval před unáhlenými kroky a uspěchaným odchodem z EU.

Davidu Cameronu příslib vypsaní referenda v posledních volbách vynesl k triumfu, výsledek plebiscitu znamená konec jeho politické kariéry. Osudným by se plebiscit nakonec mohl stát i pro Borise Johnsona, přestože stál na opačné straně. Jestli ho k tomu vedl podobný kalkul jako

Camerona ke slibu referenda, těžko říct. Každopádně tento dvaapadesátiletý politik byl dlouhá léta jedním z největších spojenců současného předsedy vlády, sprátelili se už v době studia na Oxfordské univerzitě. Platilo to až do letošního února. Tehdy premiérovi poslal SMS zprávu, v níž mu oznámil, že bude bojovat za vystoupení Británie z unie.

Na hledání nového předsedy mají konzervativci zhruba tři měsíce. Adresu Downing Street 10, oficiální premiérské sídlo, hodlá Cameron opustit v říjnu. Zabydlet by se v něm teoreticky mohli kromě Johnsona třeba ministr financí George Osborne nebo ministr spravedlnosti Michael Gove. Prvně jmenovaný byl na Cameronově straně, Gove vysvětloval Britům, proč jim bude lépe bez Evropské unie. Skloňuje se však i jméno ministryně vnitřní Theresy Mayové. Ta patřila do tábora zastánců brexitu, v kampani se ale držela stranou.

Skotsko chce zvrátit výsledek referenda

■ Skotská premiérka Nicola Sturgeonová prohlásila, že podnikne veškeré možné kroky, aby její země zůstala v EU.

Do vývoje po čtvrtěním referendu o vystoupení Velké Británie z Evropské unie se snaží výrazně promluvit Skotsko. „Ta Británie, od níž se Skotsko v referendu před dvěma lety rozhodlo neodtrhnout, už po brexitu neexistuje,“ řekla v neděli skotská premiérka Nicola Sturgeonová. Prohlásila také, že jejím úkolem nyní bude udělat vše pro ochranu skotských zájmů a v jednáních s Evropskou unií se pokusit zabránit tomu, aby bylo Skotsko proti vůli svých občanů vyřazeno z evropského bloku. Nevylučuje ani to, že požádá skotský parlament, aby zablokoval legislativu nutnou pro spuštění procesu odchodu Británie z EU.

„Mým úkolem jako premiérky nyní bude pracovat na co nejlepší ochraně skotských zájmů a na tom, jak zabránit tomu, abychom byli proti naší vůli vyřazeni z EU se všemi ničivými a bolestnými dopady, které to budou provázet,“ řekla Sturgeonová. Se zástupci bruselských

institucí se chce sejit už během následujících dní.

Realizaci brexitu na základě referenda musí posvětit britský parlament. Jelikož Londýn předal některé pravomoci i samosprávám ve Skotsku, Walesu a v Severním Irsku, musí k této věci zaujmout stanovisko i parlamenty v těchto autonomních regionech.

Premiérka Sturgeonová po referendu o brexitu rovněž prohlásila, že vzhledem k výsledkům bude Skotsko usilovat o vypsaní druhého referenda o skotské nezávislosti. Obdobné referendum pak hrozí také ze strany Severního Irsku, které podobně jako Skotsko v referendu hlasovalo proti vystoupení Británie z Evropské unie. /čtk/

Petice za opakování plebiscitu

Již více než tři miliony Britů podepsaly internetovou petici, která vyzývá k uspořádání nového referenda o členství země v Evropské unii. Britští poslanci jsou vzhledem k vysokému počtu signatářů nuceni alespoň zvážit debatu na toto téma. Podle mnoha politologů ale nemá petice šanci na úspěch.

NÁZORY str. 12

BOJ ZA UNII. Odchod z EU musí posvětit britský parlament a vyjádřit se musejí i samosprávy ve Skotsku, Walesu a Severním Irsku.

Hlasování vyplašilo automobilové výrobce

■ Podle aktuálních analýz by brexit mohl snížit příjmy automobilek o miliardy eur a prodeje téměř o milion vozů. Mladoboleslavská Škoda zatím nečeká výraznější změny.

Jaroslav Matějka

Jedním z odvětví, jichž se brexit dotkne, bude automobilový průmysl. Krátce po oznámení výsledků se automobilky začaly předhánět, která předloží chmurnější předpověď. „Tohle rozhodně nebyl dobrý den pro Evropu – a podle mého názoru zcela jistě nebude ani pro Velkou Británii. Geograficky je ta země ostrov, ale politicky a ekonomicky nikoli,“ řekl šéf Daimleru Dieter Zetsche. Velká Británie je druhý největší automobilový trh v Evropě po Německu a Mercedes-Benz patřící Daimleru tam loni skutečně pětinu svých evropských prodejů. Velká Británie je také důležitým odbytištěm

Pokles prodeje aut na britských ostrovech dosáhne v příštím roce

14 %,

odhadují analytici Evercore ISI.

pro Škodu Auto. Ta podle mluvčího Tomáše Kubíka respektuje výsledky referenda a nadále bude spolupracovat s britskými partnery. „Na našem vztahu se nic nemění.

Momentálně je ještě příliš brzy na vyhodnocení případných dopadů na aktivity podniku,“ sdělil. Podobně opatrně se vyslovují další automobilky působící na ostrovech. Podle odborníků se však změní hodně. Analytická společnost LMC Automotive předpovídá, že kvůli brexitu klesne odbyt nových vozů na britských ostrovech o 120 tisíc pro letošek a zhruba 400 tisíc v příštích dvou letech. „Nejistota bude bránit lidem utrácet, každý bude čekat, jak se vše vyvine,“ píše zpráva LMC.

Podle odhadů Evercore ISI prodeje v příštím roce klesnou o čtrnáct procent a příjmy o osm miliard eur v průběhu příštích dvou let. Svoji předpověď opírají o to, že oslabí libra, zpomalí se ekonomický růst a oslabí se zákaznická důvěra. Odchod Velké Británie z Evropy znamená, že automobilky vyrábějící na ostrovech nebudou mít zaručen bezcelní přístup na svůj

SILNÝ TRH. Vozy německých automobilek se prohánějí po Londýně. Na Velkou Británii loni připadla pětina evropského prodeje automobilů Mercedes-Benz.

největší exportní trh, ledaže by si dojednaly nové smlouvy. K postiženým patří britské značky (Jaguar, Land Rover, Rolls-Royce, Mini, Bentley, Vauxhall), ale i další, které mají za kanálem své závody (například Nissan a Honda), a také desítky výrobců komponentů. Jaguar Land Rover by mohl být nucen drasticky snížit spotřebu paliv u svých vozů,

pokud EU zneplatní speciální dohodu pro jeho těžší vozy. Vyjednali ji britští politici a je platná do roku 2021. „Jak bude jednou Británie venku, tak nevidím důvod, proč by Francouzi a Němci to ujednání neměli zrušit,“ řekl již dříve John Leach z KPMG v rozhovoru pro Automotive News.

Autor je spolupracovníkem redakce

Anketa – Čeští byznysmeni: Brexit je malér, vývoz může utrpět

Tuzemské firmy loni vyvezly do Velké Británie zboží za více než 200 miliard korun. Spojené království je třetím nejdůležitějším exportním cílem. Brexit v podnikatelích vzbudil obavy z nového papírování či dražší dopravy.

Daniel Novák, Tomáš Stingl, Jan Šindelář

DALIBOR DĚDEK
zakladatel firmy Jablotron

Považuji brexit za špatnou zprávu a prohru. Podobně jako když se kdysi rozpadlo Československo. Pro naši firmu není Velká Británie až tak významným cílem, ale ovlivní nás

Co pro vás a vaše podnikání znamená brexit?

nervozita, která vznikne na trhu. Ve Velké Británii se také konají nejdůležitější veletrhy. Bude to komplikovat vstup do země – ještě si pamatuju, co to bylo piletět do Anglie předtím, než začala fungovat unie. Bude to mít dominový efekt. Začnou teď křičet všichni separatisté a různí exoti, je to voda na jejich mlýn.

LUDEK DRNEC
obchodní ředitel logistické společnosti DHL ČR

Určitě zdrazí přepravné do Velké Británie. Vráti se celníci, zboží se bude normálně clít a přibudou byrokratické komplikace. My na to samozřejmě budeme muset cenově reagovat. Teď máme pro celou EU jeden produkt. Jakmile Spojené království vystoupí, zdrazí doprava zboží. Je ovšem otázkou, co vlastně nakonec Britové dohodnou.

DAVID HAZAFY
český vědec a podnikatel působící v Belfastu, zakladatel firmy Suncatalyst Laboratories

Nejhorší je, že nikdo tady ve Velké Británii nemá plán. Ani lidé, kteří propagovali brexit. Jen hráli s EU

poker, a teď by to nejraději vzali zpátky. Volba byla hodně rasistická – nemířila proti islámským imigrantům, ale hlavně proti občanům Polska. Ti tu přitom pracují a britskou ekonomiku obohacují. Je to malér. Pro naši firmu, která sídlí v Belfastu, je to velká komplikace, 95 procent obchodních partnerů máme totiž v EU.

KAREL HAVLÍČEK
jednatel firmy Sindat, předseda Asociace malých a středních podniků a živnostníků

Velká Británie je pro Česko naprosto klíčová země. Loni byla čtvrtým největším cílem českých vývozců, export přesahoval 200 miliard

korun. A letos se dostala dokonce už na třetí místo. Očekávám, že teď krátkodobě nastane fáze hodně nabitá emocemi a menší stabilitou finančních trhů. V další fázi se bude vyjednávat. Odhaduji, že se Britové budou snažit zachovat maximálně příznivé hospodářské vztahy. Brexit bude mít spíše psychologický než ekonomický dopad.

PETR KUDLÁČEK
majitel firmy Apro Software a investor ve Velké Británii

Myslím, že si Velká Británie s EU dojedná podmínky vystoupení, které se budou blížit současnému volnému pohybu kapitálu a zboží, protože to je zkrátka výhodné pro obě strany.

Odmítnout výsledek referenda? To by byl konec britské demokracie

■ Ladislav Hornan žije ve Velké Británii od roku 1968. Téměř stejně dlouho působí v londýnské City, nyní také jako předseda Česko-britské obchodní komory. Mluvíme česky, ale když se stočí řeč na možné ohrožení londýnské finanční čtvrti, se slovy „to je moje srdeční téma“ přejde do angličtiny. Brexit podle něj neznamená katastrofu.

Štěpán Bruner
Od našeho zpravodaje

■ Očekával jste takový výsledek referenda?

Trochu mě to překvapilo. Vědělo se, že výsledek bude velmi těsný, počítal jsem s rozdílem čtyř až šesti procent. Jak ale znám povahu Angličanů, tak jsem čekal, že se budou bát změny a budou hlasovat Remain, i když by si přáli Leave.

■ Některé britské deníky před referendem spekovaly, že poslanci by se mohli pokusit jeho výsledek zvrátit, protože hlasování není právně závazné. Může něco takového nastat?

Je pro mě nepředstavitelné, že by vláda porušila svůj slib považovat výsledek referenda za závazný. Stejně tak že

by se na něčem podobném dohodly politické strany v parlamentu. To by byl konec britské demokracie.

■ Bude mít výsledek hlasování nějaký bezprostřední dopad na obchod mezi Velkou Británií a EU?

Ještě dlouho to zaručeně žádný dopad na podnikání a obchod nebude mít. Na jednání o vystoupení z unie máme dvouleté okno. Později to bude záležet na výsledcích jednání. A už dnes slyšíme od evropských politiků přístup ke kapitálu, kde má brexit jednoznačně negativní dopad. Od bankéřů vím, že už se začaly uskutečňovat plány na odchod z londýnské City do Evropy. Nestabilita vždy odrazuje investory a přístup k venture kapitálu se zhorší. Předpovídám, že Londýn ztratí postavení největšího startupového hubu Evropy, z londýnské City bude Village. Další dopad pro mě jako investora představuje kurzové riziko. Část provozu máme v Čechách,

■ Před referendem panovaly obavy, že EU nepřistoupí

Foto: E15 Štěpán Bruner

ROZUM. Myslím, že až opadnou emoce, politici se budou řídit zdravým rozumem, věří šéf Česko-britské obchodní komory Hornan.

■ Myslím, že až opadnou emoce, politici se budou řídit zdravým rozumem. Velká Británie je významným obchodním partnerem ostatních zemí EU. Jestli to bude otázka nějakého finančního příspěvku do rozpočtu EU... To by byl nejlepší možný výsledek pro Británii i pro Evropu. Evropa bude potřebovat britské peníze, ať už ve formě tohoto příspěv-

ku, nebo ze vzájemného obchodu. Navíc pokud brexit odstartuje řetězovou reakci, Brusel ji stejně nemůže zastavit. To nezáleží na EU, ale na výsledcích národních voleb. Teď budou volby ve Francii a ty budou velmi zajímavé.

■ Klesne po brexitu význam Londýna jako finančního centra Evropy? EU se léta snaží omezit sílu a moc londýnské City. Frankfurt je ale jako finanční centrum stále tak na jedné desetině Londýna. Samo-

za tím nedochází. A kdyby Britové odešli z Evropské unie, tak by to byl velký políček tomuto tandemu. Z toho pramení má naděje, že se v unii vrátí k nějakému racionálnímu uvažování.

JAMES WOOLF
britský realitní byznysmen
podnikající v Česku

Trhy promluví hlasitěji než jednotlivci. Pokles libry o deset procent je pro britskou ekonomiku a průměrného člověka velmi špatný. Velká Británie bude zažívat delší období, kdy ostatní Evropa bude pobídkami přetahovat průmysl ze země. Prvním cílem budou výrobci aut a jejich dodavatelé, pojišťovny,

zřejmě se už mluví o tom, že po plánovaném sloučení londýnské a frankfurtské burzy by se sídlo muselo přestěhovat do Frankfurtu. Tento tlak tu ale byl už dříve a City of London se zkrátka bude muset bránit, jak nejlépe umí. V tomto ohledu chovám v její schopnosti velkou důvěru.

■ Jak na brexit reagují české firmy podnikající ve Velké Británii?

Ono tu moc ryze českých firem nepůsobí, jiné evropské země tu jsou mnohem aktivnější. Samozřejmě ve Velké Británii prodávají Škoda Auto nebo Plzeňský Prazdroj, ale ty nemají české vlastníky.

Celý rozhovor na E15.cz

Ladislav Hornan

Prážský rodák emigroval z Československa v roce 1968. V roce 1980 se stal partnerem mezinárodní účetní společnosti UHY Hacker Young, je dlouholetým šéfem londýnské pobočky firmy. Od roku 2008 předseda řídicího výboru Česko-britské obchodní komory. Je držitelem ceny Gratias Agit za šíření dobrého jména České republiky v zahraničí.

Co bude ale omezeno, bude volný pohyb osob. A to není zase taková katastrofa. Zkrátka brexit není konec Evropy, ale příležitost zamyslet se, jak EU vlastně funguje. Je veřejným tajemstvím, že není akceschopná, a jakékoli rozhodnutí trvá neúnosně dlouho. Řečeno s Humphreym Applebyem, průměrný úředník EU má flexibilitu Němce a disciplínu Itala. Nyní je alespoň naděje, že se unie bude snažit reformovat.

MARK SACHA
český investor a internetový podnikatel s byznysem ve Velké Británii

Brexit vnímám jako zásadní selhání britských elit, které nemá

pro nikoho žádné výhody, a dost dobře může vést k rozpadu Velké Británie. Ještě před týdnem si to v Londýně nikdo, koho znám, neuměl představit. Pro mě je nejdůležitějším dopadem přístup ke kapitálu, kde má brexit jednoznačně negativní dopad. Od bankéřů vím, že už se začaly uskutečňovat plány na odchod z londýnské City do Evropy. Nestabilita vždy odrazuje investory a přístup k venture kapitálu se zhorší. Předpovídám, že Londýn ztratí postavení největšího startupového hubu Evropy, z londýnské City bude Village. Další dopad pro mě jako investora představuje kurzové riziko. Část provozu máme v Čechách,

kde výkyvy kurzu buď pokryje firma, nebo zaměstnanci. Naštěstí vedeme většinu operací v librách, to je ale třeba pro české exportéry přesně naopak. Londýnské platy se přes noc propadly o deset procent, Anglii hrozí odchod talentů.

VLADIMÍR STAROSTA
majitel firmy O.K. Trans
a prezident sdružení automobilových dopravců Česmad Bohemia

Neobával bych se dramatických dopadů. Naopak vidím jedno pozitivum: jako podnikatel i jako člověku se mi nelíbí dnešní vývoj Evropské unie. Němci a Francouzi začali dělat veliké chyby, což jim

investiční banky, advokátní kanceláře, poradenské firmy, reklama a univerzity. Velká Británie bude ekonomicky trpět a Evropa včetně České republiky z toho bude mít užitek. Naše společnost má 95 procent byznysu v Česku, takže z této situace můžeme těžit. Bylo by velmi pozitivní, kdyby se méně Čechů stěhovalo do Velké Británie a zastavil se tak odchod talentů. Díky byznysu, který odejde z Velké Británie, může Evropa zažít silnější růst. Brexit může přimět například množství japonských nebo korejských firem z automobilového průmyslu, aby se přesunuly do České republiky, zvláště pokud dostanou vhodné pobídky.

Více E15.cz

Brexit přinesl na trhy chaos

■ Finanční trhy zažily v reakci na vystoupení Velké Británie z Evropské unie krvavou lázeň.

Zdeněk Pečený

Akcie i komodity prožily černý pátek, když se jako bouře přehnala finanční

mi trhy ostrá reakce na rozhodnutí britských voličů vystoupit z Evropské unie. Výsledek zaskočil drtivou většinu investorů, kteří strávili poslední týdny přípravou na opačný výsledek britského referenda.

Britská libra vůči americkému dolaru oslabila na hodnoty nevidané od poloviny osmdesátých let minu-

lého století. Britská centrální banka bude nyní muset navíc ve snaze zabránit propadu ekonomiky snížit úrokové sazby ze současných 0,5 procenta. Analytici očekávají pád na nulu během následujících měsíců, což ještě více oslabí britskou měnu.

Akciové trhy zpočátku ztrácely až deset procent, část ztrát během pátečního obchodování ale umazaly.

Britské akcie nakonec skončily jen se ztrátou 3,2 procenta, ačkoliv ráno ztrácely až devět procent. Hůře než ostrovní index FTSE 100 si vedly německé akcie, které odepsaly téměř sedm procent, a pražská burza se ztrátou 4,6 procenta. „Brexit znamená, že nastane dlouhé období, kdy bude Británie vyjednávat o budoucí podobě svého vztahu s největším obchodním partnerem.

Řada investorů nebude čekat na výsledek,“ říká Aleš Prandstetter, hlavní investiční stratég ČSOB Asset Management.

„V důsledku brexitu očekáváme, že nastane odliv inves-

tičních prostředků z Evropy jako celku.“

Ze strachu investorů profitovalo zlato, které posílilo o více než 4 procenta na 1316 dolarů za trojskou uncii, a japonský jen, který si v pátek připsal dvě procenta.

„Investoři mají problém odhadnout dopad vystoupení Velké Británie z EU, podobné tápání a výprodeje akcií jsme viděli po pádu

Lehman Brothers či během řecké krize,“ uvedla pro deník Financial Times Lena Komilevová z G+ Economics. „Brexit bude mít hluboký ekonomický a strukturální dopad na britskou a evropskou ekonomiku,“ dodala.

Japonský akciový index Nikkei 225 se v pátek propadl o **7,92 %**.
Pražský index PX přitom klesl jen o 4,6 %.

Výsledky vybraných akciových indexů (v procentech)

DAX	-6,8
FTSE 100	-3,2
Nikkei	-7,9
PX	-4,6
S&P 500	-3,6

Pramen yahoo finance, bloomberg

Bankéři v Londýně mohou ztratit práci

Po vítězství brexitu ve čtvrtčním referendu jsou v londýnském finančním středisku City ohroženy desetitisíce pracovních míst, tvrdí londýnský večerník London Evening Standard. Ještě před hlasováním několik bank varovalo, že brexit oslabí důvody pro to, aby měly v Londýně tolik zaměstnanců. Americká banka JPMorgan uvedla, že by mohla v Británii zrušit až 4000 míst, zatímco britská HSBC zvažovala přesun 1000 míst do pařížské odbočky.

V celé Británii pracuje ve finančním sektoru přibližně 1,1 milionu lidí, z toho 360 tisíc v City. Z nich je 78 procent „domácích“ a 11 procent ze zemí Evropské unie, především z Irska, Itálie a z Francie.

FT spekuluje, která města by mohla přetáhnout Londýnu zaměstnance.

Většina bank odmítá Paříž a problematický je i Frankfurt nad Mohanem. /čtk/

Foto: Reuters

ZDROJE JSOU. Britský guvernér Bank of England Mark Carney oznámil po brexitu, že centrální banka je připravena vynaložit na podporu finančních trhů více než 250 miliard liber (8,4 bilionu Kč).

Kurzovní lístek ČNB

Platnost od 24. 6. 2016

Země	Množství	Kurz
Austrálie	1	18,185
Čína	1	3,700
Dánsko	1	3,644
EMU	1	27,100
Chorvatsko	1	3,604
Japonsko	100	23,920
Kanada	1	18,835
Maďarsko	100	8,524
Norsko	1	2,875
Polsko	1	6,081
Rusko	100	37,305
Švédsko	1	2,865
Švýcarsko	1	25,071
Turecko	1	8,346
USA	1	24,491
Velká Británie	1	33,618

Akcie na pražské burze

24. 6. 2016

Název	Kurz [Kč]	Změna [%]
CETV	55,00	0,00
ČEZ	414,40	-2,49
Erste Bank	553,20	-9,19
Fortuna	84,85	-1,79
Kofola	432,00	-1,80
KB	904,00	-3,98
Moneta	70,40	-5,19
O2 CR	222,00	-0,09
Pegas	801,90	2,81
Philip Mor. ČR	12 100,00	-1,22
PLG	206,20	0,00
TATRY	640,00	0,00
Unipetrol	167,00	-1,76
VIG	481,00	-3,80
Celkový objem (v tisících korun)	1 039 187,24	

Krátce

Norský státní fond podal žalobu na Volkswagen

Norský státní fond zažaloval automobilový koncern Volkswagen u německého soudu. Učinil tak v rámci společného kroku s několika dalšími fondy v souvislosti s emisním skandálem největší evropské automobilky, napsala agentura Reuters.

Rozšířený Panamský průplav otevřen

V neděli došlo k otevření rozšířeného Panamského průplavu. Oslav se zúčastnily tisíce lidí s tím, že do něj také vjela mohutná čínská loď. Obrovská stavba vyšla na 5,25 miliard dolarů (131 miliard korun). Budou moci zde proplouvat lodě s třikrát větší kapacitou.

Francouzi nechtějí uzavřít dohodu TTIP

Francouzský premiér Manuel Valls soudí, že dohoda o volném obchodu mezi EU a Spojenými státy, známá jako (TTIP), nemůže být uzavřena. Jednání o dohodě podle Vallse „nejdou tím správným směrem“. /čtk/

Více E15.cz

Svět měn Petra Krčila

Petr Krčil

Co bude s librou?

V Čechách je tradičně libra považována za solidní měnu. Je to ale velký omyl. Británie má chronické deficity běžného účtu platební bilance.

Britští výrobci nejsou na světovém trhu konkurenceschopní. Deficit deviz, který z toho vzniká, je po desetiletí financován přílivem zahraničních investic. Z těchto investic ale zahraniční investoři (překvapivě) očekávají zisk. Výnosy placené do zahraničí tlačí schodek běžného účtu ještě výše a je třeba přilákat více investic než předtím... Z toho vedou dvě cesty – buď výrazné oslabení libry, nebo strukturální změny. Odchod z EU může ozdravit britskou platební bilanci. Jak?

V referendu šlo o imigraci

a o přebujelém finančním sektoru. Britské bankovníctví přímo a nepřímo zaměstnává miliony lidí. Nechce se nikoho dotknout, ale někteří pracují jako „masters of nothing“, v dobrých letech berou obrovské bonusy, nakupují zahraniční zboží a tím tlačí obchodní schodek nahoru. Ve špatných letech potom přes státní sanaci bank vysávají středně příjmové skupiny obyvatelstva. Často jsou ale velmi chytří a v bankovníctví jsou jenom kvůli očekávaným vysokým příjmům. Uvolní-li se díky brexitu jejich intelektuální kapacita pro průmysl, britská libra může přestat být měnou odsouzenou k dlouhodobému oslabování. Momentálně ale nevěřte doporučením k nákupu libry.

Neplatte více než 32 korun za libru a při zisku 1 koruny se jí opět zbavte. Žijeme v zemi s jednou z nejlepších měn na světě, počítejte s tím, že nejspíše v roce 2020 bude kurz mezi 25–27 korun za libru.

Autor je předsedou představenstva investiční společnosti Art of Finance

Historický koncil pravoslaví nesjednotil

Karolína Flaszová

Na Krétě skončil ortodoxní koncil, který měl být ukázkou jednoty pravoslaví. Podobný sněm se sešel po více než dvanácti stoletích a příprava se táhla přes padesát let. Akce se ale nakonec zúčastnila jen část církví, reprezentujících na 300 milionů věřících. Spekuluje se o tom, že za fiaskem jsou kromě náboženských sporů i boj o moc a aktuální politické rozpěří. „Pravoslavní křesťané nejsou a neměli by se chovat jako federace církví, to opakovaně řekli mnozí z nás. Jsme jedna církev, jedno tělo a případné neshody mohou být vyřešeny pouze na koncilu,“ prohlásil konstantinopolský patriarcha Bartoloměj, „první mezi rovnými“ šéfy

ortodoxních církví. Váhu koncilu i autoritu Bartoloměje ale podkopala neúčast čtyř ze čtrnácti církví. Synod se měl nejdříve konat v Istanbulu, byl ale přesunut na Krétu kvůli napětí ve vztazích mezi Tureckem a Ruskem.

Přesto pak odřekli účast zástupci Bulharska, Gruzie, antiochijského patriarchátu se sídlem v Damašku a posléze i Ruska. Panuje podezření, že za jejich neúčastí stojí zákulisní intriky. Bulharský šéfredaktor magazínu Křesťanství a kultura Kalin Janakijev míní, že věřící z jeho země Krétu nenavštívili pod vlivem moskevského patriarchy Kirilla. Serveru The Sofia Globe řekl, že ruský prezident využívá pravoslavnou církev ke svým zájmům. Analytici si myslí, že bohatá ruská církev nemůže

unést, že nemá hlavní slovo. „Kirill zjevně hodlá Bartoloměje zbavit jeho postavení,“ míní analytik Sandro Magister. Rusko se také obává, že konstantinopolský patriarcha podpoří sjednocení ukrajinského pravoslaví a jeho odstříhnutí od moskevského patriarchátu.

Foto: profimedia.cz

BEZ LUXUSU. Ruskou společností otrásl skandál, kdy moskevskému patriarchovi Kirillovi byly na stránkách církve vyrežusovány hodinky za 560 tisíc korun.

STRATEGIE

MĚSÍČNÍK O MÉDIÍCH,
REKLAMĚ
A MARKETINGOVÉ
KOMUNIKACI
→ ZALOŽENO 1993

WWW.STRATEGIE.CZ

DOSTUPNÉ
ELEKTRONICKY

Tvář dne

Foto: ČTK

„Přece skotský parlament nebude hlasovat pro něco, co není v zájmu Skotska,

řekla skotská premiérka
Nicola Sturgeonová
str. 7

Komentář

Tereza Zavadilová

Unaveni sluncem

Nálada v evropském bloku před deseti lety připomínala teplé srpnové odpoledne: ekonomika hospodářsky nejsilnějšího uskupení světa utěšeně rostla, v názorech na rozšiřování EU o postkomunistické země převládala euforie, neboť životní i legislativní úroveň v nových zemích se zvyšovala nad očekávání dobře a z uvolnění motivované pracovní síly těžili i západní investoři a jejich trhy. Evropská unie se zdála jako nedotknutelný celek, který se bude dál úspěšně rozšiřovat, občané čekali rostoucí blahobyt, klid a mír.

Pak přišla krize. Nikdo nečekal, jakou destrukci hodnot může v té vyspělé Evropě, v té výspě světového humanismu a bohatství, způsobit. Jaké temné proudy a staré mýty opět vyjdou na světlo. Záchrana eurobloku před ekonomickou zkázou stála Brusel biliony eur. Evropské domácnosti zchudly o šestinu. Nejtěžší břemeno naložila krize na bohaté státy eurozóny, ne na exitující Brity či rebelující

střední Evropu. Ekonomika se jakž takž stabilizovala, lidé začali žít skoro jako dřív. Jenže zmizely jistoty a probudil se strach. A démon, který přinesl revoluční hlad po rozbití starých struktur, už číhal venku.

Nositel nové revoluce netypicky nejsou mladé pokrokové síly. Jsou jim masy lidí, kteří se chtějí vrátit do přehledné doby, kdy svět byl ještě v pořádku – táta chodil do práce, máma mlela maso a černoušek byl vidět leda na obrázku sváteční čokolády. Mnozí vůdci tuto nesplnitel-

Nositel nové revoluce nejsou mladé pokrokové síly. Jsou jim lidé, kteří se chtějí vrátit do přehledné doby.

nou vizi slibují: barvotiskovou starou dobrou Británii, české Švýcarsko, jistotu práce, opevněné hranice. Nepřítel je přece vně, mimo nás, je to Brusel, migranti, polský instalatér, cizí agenti, tradiční politické strany, demokracie.

Mladí lidé si mezitím zvykli na život bez peněz, gaučují po světě, fotí selfička. Radši

se baví. Technologický pokrok, který jim to umožňuje, prohlubuje nepřehlednost světa těm, kteří ho nestihají. Názory na svět se začínají štípat na dvě čím dál nesmiřitelnější poloviny.

Základy současné EU byly položeny nedlouho po druhé světové válce s cílem zjednodušit poválečnou hospodářskou obnovu a také se vzájemně kontrolovat, aby si některá z mocností zase nezačala hrát s ohněm. I válce předcházela ekonomická krize, zpochybnění demokracie a humanity, volání po individualismu, řádu, pořádku a osvíceném diktátu. A hrátky se strachem, instinkty, náboženskými symboly. Diktátorství se nakonec ukázalo jako velmi neosvícené.

Když EU dostala před čtyřmi lety Nobelovu cenu míru, působilo to nepatřičně, možná komicky. Přitom v tom bylo něco vizionářského. Smích tuhne, když vidíme, že exitující Británie se ihned vydala na cestu vlastního územního rozpadu. Probuzení tamních radikálů stejně jako separatistů v jiných zemích může být jen otázkou času. Evropský blok je společnou autoritou, která umí držet spoustu nebezpečných tendencí na uzdě. Opravdu jsme tak nevyspělí, že chceme, aby i poslední ekonomická krize skončila voláním po krvi?

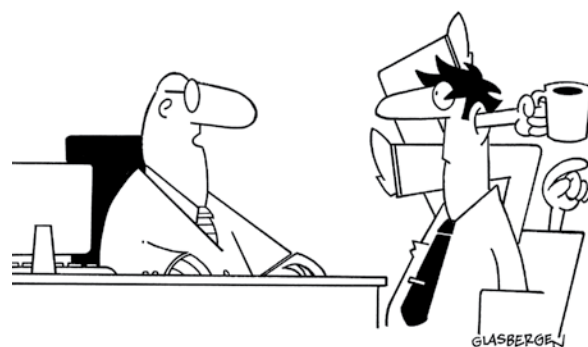
Glosa

Dospělost demokracie

Jako děti jsme na sebe v určitých situacích křičili, že opakovaný vtíp není vtípem. Po určité době se člověku to pravidlo vžilo a pokřikování už nebylo třeba. Dvěma milionům Britů podepsaným pod peticí za druhé hlasování o brexitu by někdo měl analogicky připomenout, že opakované referendum není referendem, ale fraškou.

Jedním z nejostudnějších momentů v dějinách evropských společenství bylo opakované irské referendum o Lisabonské smlouvě. Snad cokoli včetně brexitu je v demokracii lepší než rozčarování a zhnusení voličů, jimž je do rukou vloženo rozhodnutí jen proto, aby se vzápětí dozvěděli, že rozhodli chybně a mají to zkusit znovu. Dospělá osoba v právním státě nabývá mimo jiné „způsobivosti k protiprávním úkonům“, která spočívá ve schopnosti nést odpovědnost za delikty. Dospělá demokracie je způsobivá činit špatná rozhodnutí a schopná nést za ně odpovědnost. Je čas mírnit následky. Čas zabránit příčinám už vypršel.

Martin Čaban

Oceňuji vaši snahu, ale potřebujeme, abyste byl pružnější.

Brexit ohrožuje Británii, Evropu i šanci na změnu

■ Některé státy EU budou chtít, aby Britové své rozhodnutí bolestivě pocítili. To se zdá krátkodobě velmi pravděpodobné. Utrpí investiční atraktivita Británie, jež je dosud silně spjata se členstvím v unii.

Petr Zahradník

Referendum představuje nástroj přímé demokracie, který jen málokdy dokáže být věcný a racionální. Platí to i v tak demokraticky vyspělé zemi, jakou je Británie. Na výsledku čtvrtletního hlasování je vskutku těžké nalézt nějaké byt' jen trochu pozitivní poselství. Zato spoustu nevýhod či minimálně hlubokých nejistot, které jistojistě vyvolají vysoké náklady převyšující domnělé přínosy.

DOHODA NEPOMOHLA

Navíc je to destruktivní příspěvek k dlouhodobě přínosnému projektu evropské integrace. Ten samozřejmě zdaleka není bez chyb, jenže jeho pozitivita už začínáme brát jako samozřejmost, poukazující na řádově méně významné malichernosti, jež se nám jeví jako nepřekročitelné překážky. Je to projev hry se zápalkami bez vědomí možných následků; hry započaté v lednu 2013 za úplně jiných geopolitických podmínek, které se v mezidobí zhoršily natolik, že právě teď je drolení evropské celistvosti tím posledním, co bychom mohli potřebovat.

Vztah Británie a zbytku EU se zřejmě opravdu přežil, když k jeho udržení nestačila ani dosti velkorysá dohoda z letošního února. Ta k dosavadní značné autonomii vůči unijnímu mainstreamu (v oblasti eura, schengenu, bezpečnosti či vnitra) přidávala celou řadu dalších „úlev“. Týkala se mnoha oblastí od koordinace hospodářských politik přes odmítnutí obecného princí-

rozhodnutí bolestivě pocítili, se zdá krátkodobě velmi pravděpodobné.

Utrpí investiční atraktivita Británie, jež je jak v oblasti finančních, tak i reálných investic dosud silně spjata právě s britským členstvím v unii. Lze jen těžko doufat v návrat období před několika desítkami let, kdy Británie těžila ze skutečné globální ekonomické i vlivové dominance. Ta doba je nenávratně pryč. Brexit může uškodit Londýnu jakožto finančnímu centru světa – evropské banky a investiční společnosti se přesunou jinam a ani pro neevropské přímé investory není zrušení vztahu k EU příznivou zprávou.

Velký dopad zřejmě čeká i evropský rozpočet, zvláště v období po roce 2020. Británie je třetí největší přispěvatel s podílem přibližně 12,5 procenta, ale je úspěšná i v čerpání peněz, zvláště v podobě přímých grantů na výzkum a vývoj, které významně podporují inovační centra při proslulých britských univerzitách.

NAČATÉ ZEMĚ

A to zdaleka nejsou všechny možné důsledky a signály, které britské rozhodnutí může přinést. Nezminili jsme dopad na celistvost Británie samé, na další člen-

ské státy, které jsou podobné „načaté“, či na podobu budoucích vztahů EU a Británie, jež může být ovlivněna vlekoucí se agonii nekončících jednání. Přitom řada věcných podnětů z britské strany měla a má zcela racionální jádro. Jen pro jejich řešení nebyl zvolen dobrý postup. Měly se řešit v rámci unie. Nyní hrozí, že brexit pohltí kapacity všech zainteresovaných a na pořádnou a potřebnou reformu EU vůbec nedojde.

Británie je silně závislá na dovozu průmyslových výrobků z kontinentu. Import hned prudce zdrazil kvůli oslabení libry.

Autor je členem Evropského hospodářského a sociálního výboru

HRA SE SÍRKAMI. Referendum bylo nezodpovědnou hrou kabinetu započatou v roce 2013 za úplně jiných geopolitických podmínek, než jsou ty dnešní.

pu užšího svazku po migraci. Ani to však Britům nestačilo a právě migrační téma čnělo nad ostatními.

Proč je brexit nejméně výhodnou variantou pro všechny? Británie jako ekonomika s nejnižším podílem zpracovatelského průmyslu na HDP je silně závislá na dovozu z kontinentu. Ten hned po ohlášení výsledků prudce zdrazil kvůli bezprecedentnímu oslabení libry.

To samo o sobě jasně ukazuje, jak věc vidí finanční trhy. Tím to všechno ale jenom začíná. Odchodem z EU se Británie stane zemí „třetí kategorie“ a bude záležet na tom, jaký obchodní režim zvolí. Bude-li se jednat o vzor Švýcarska, Norska, ale i Turecka, dopady nebudou tak destruktivní, ale možnost podílet se na rozhodování bude malá. Pokud se ovšem Britové do těchto režimů nevejdou, hrozí jim režim obvyklých obchodních překážek. A to, že některé členské státy budou chtít, aby Britové své

Zahraniční komentáře

The Economist

Zvláštní revolucionáři

„Angličané nejsou intelektuálové,“ napsal George Orwell. „Mají hrůzu z abstraktního myšlení, necítí potřebu filozofie či systematického světového názoru.“ Měl pravdu. Země je právem známá pragmatismem a podezíravostí vůči velkým idejím. Takže šokující volba Angličanů v referendu vypadá jako popření národní národy. Na jedné straně stál nedokonalý status quo, na druhé skok do tmy a títo lidé, obvykle praktičtí a opatrní, se vrhli do neznáma. Ale tak jako občas dokáže překvapit počasí, dokážou to i Angličané. Hluboko pod poklidnou slupkou dřímá kousek rebelie. Jejich noviny jsou ke svým politikům tvrdší než většina evropských listů. Satira má v britském životě zásadní místo. Uvnitř každého milovníka čaje je anarchista čekající na probuzení.

THE Sun

Vztek pracujících

Poprvé za 43 let se náš národ svobodně postaví na vlastní nohy. To, co zažil David Cameron, byl výbuch vzteku milionů lidí z dělnické třídy. Část vzteku mířila na EU. Větší díl ale patřil životní beznaději a sociální propasti. Naše populace se za jediný rok rozrostla o 513 tisíc lidí, 336 tisíc z toho připadá na migraci. Není rasistické protestovat proti kalamitě, kterou to působí. Střední třída z londýnských domků miluje své polské instalatéry a uklízečky. Pro dělníky ale jejich příliv znamená stagnující nízkou mzdu. Liberálové vyzdvihují všechny znevýhodněné lidi s jedinou výjimkou, již jsou právě chudí Britové. Dělníci nemají jinou moc než hlas ve volbách. Teď ji použili, čímž si zajistili záblesk naděje.

theguardian

Čelit následkům

Britský lid promluvil a nemá cenu zpochybňovat, co řekl. Ale také nemá smysl popírat mnoho hlubokých a mnohdy nebezpečných následků, které bude brexit mít. Bude zapotřebí znovu promyslet postavení Británie ve světě. Proběhne nejhlubší debata o britských spojenečtvích od suezské krize. Samotná idea Británie bude muset být znovu vybudována a bude třeba brát v úvahu hluboké trhliny v podstatě státu. Vše se bude krok za krokem znovu řešit. Vítězové ale hlavně budou muset udělat to, čemu se vyhybali během kampaně – přínést udržitelný plán cesty mimo Evropskou unii. Situace pro Británii nemůže být vážnější.

Pište nám

Vážení čtenáři, zajímá nás, co si myslíte.

Své názory a polemiky zasílejte na nazorye15@cninvest.cz. Nebo s námi diskutujte na našem webu (www.e15.cz), na Facebooku (www.facebook.com/denike15) či na Twitteru (@E15news).

Začíná průzkum obrovských bouří na Jupiteru

■ Přesně za týden dorazí sonda Juno po pěti letech a šesti stech milionech kilometrů k cíli: největší planetě sluneční soustavy, Jupiteru.

Juno přejde na oběžnou dráhu obří planety a 37krát ji obkrouží. Podle americké kosmické agentury NASA to budou nejtěsnější oblety, jaké kdy lidský výtvar kolem plynového gigantu udělal. Od vrcholů bouřkových mračen ho v nejnižším bodě bude dělit jen 4667 kilometrů. Takové přiblížení umožní podrobný průzkum atmosféry a magnetického i gravitačního pole. Astronomové doufají, že přijdou na to, co

je příčinou obrovských bouří v atmosféře. Poodhalen by mohl být také stav mladé sluneční soustavy. Jupiter jako největší planeta totiž nasál hmotu ze svého okolí – díky obrovské gravitaci si přitáhl většinu asteroidů či komet, které do sluneční soustavy vstoupily.

Za mimořádně těsná přiblížení se však také platí. „V průběhu mise bude Juno vystaveno radiaci rovnající se stovce milionů zubních rentgenů,“ vysvětlil projektový manažer mise Rick Nybakken. Radiace ohrožuje elektroniku, kterou musí chránit stínění v podobě 170kilogramového titanového sarkofágu. V něm spočívá řídicí počítač a komunikační jednotka. Obal sice až osmi-setnásobně snižuje radiaci

zátěž, ale vysoce energetické částice časem i tuto ochranu „rozstřílejí“. Spolu s ní přestane zhruba po dvaceti měsících fungovat elektronika. To už by však vědci měli mít všechna získaná data v bezpečí na Zemi.

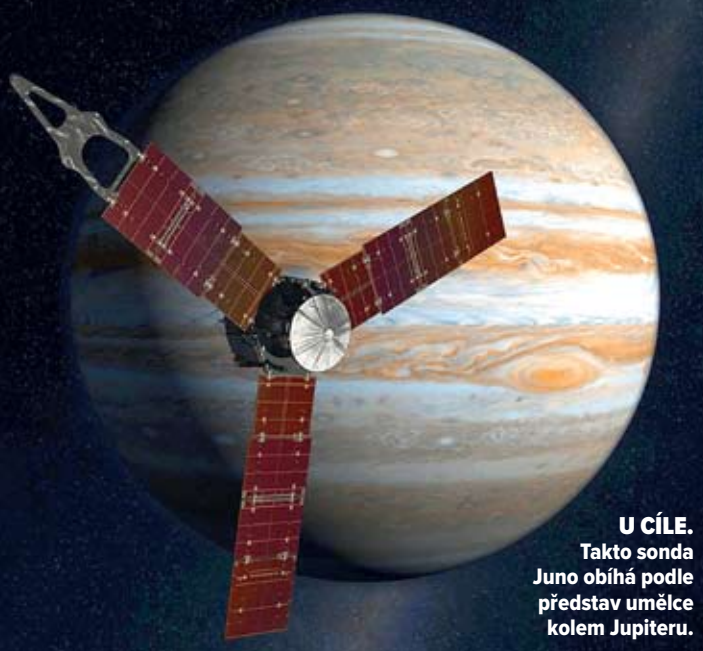
Samotný název sondy provází jedna kuriozita: Vědci dlouho pojmenovávali Jupiterovy měsíce ženskými jmény, a to výhradně po milenkách tohoto římského boha. Když došla jména milenek, astronomové sáhli po jménech dcer. A sonda Juno teď nese jméno Jupiterovy manželky.

Stranu připravil
Marek
Schwarzmann

Zajímavosti mise Juno

- sonda bude míjet Jupiter ve směru od severního pólu k jižnímu, díky čemuž se vyhne oblastem nejsilnější radiace
- každý blízký průlet potrvá zhruba jeden den
- po průletu se sonda od planety výrazně vzdálí, což sníží radiální zátěž a umožní odeslat získaná data a fotografie k Zemi
- Juno bude u Jupiteru první sondou se solárními panely
- sonda počátkem června dostala nový úkol – ověřit nový objev, který naznačuje, že mohutné bouře by mohly být způsobeny obřími proudy uhlíkatu amonného v nižších vrstvách atmosféry

U CÍLE.
Takto sonda Juno obíhá podle představ umělce kolem Jupiteru.

ELEKTRICKÁ A NÍZKOTUČNÁ

ČOKOLÁDA je kvůli 40- až 60procentnímu obsahu tuku považována za jednu z méně zdravých sladkostí. Výrobci se pokoušeli vyrobit nízkotučné varianty, když použili méně kakaového másla. Nižší než 36procentní podíl tuku ve hmotě však zanášel a zadržoval stroje ve výrobě. Vědci ale našli způsob, jak to obejít a podíl tuku snížit o dalších deset procent: pustit do hmoty elektrický proud ve směru jejího toku v přístrojích. Takzvaná elektroeologie nařetězí pevné částice kakaa a zamezí jejich nanášení na stěny zařízení. Takto vyrobená nízkotučná „elektrická“ čokoláda prý chutná stejně, podle mnohých degustátorů dokonce lépe než ta klasická.

Šumavský smrk pamatuje časy Karla IV.

■ Nejstarší živé stromy na jihu Čech rostou v jádře Boubínského pralesa. Vědci jich tam analyzovali na 450.

Poblíž Plešného jezera stojí nejstarší smrk na území šumavského národního parku. Podle odborníků začal růst před 632 lety. Momentálně už je z něj souš, jelikož pravděpodobně v roce 1994 zahynul po napadení kůrovcem. Stáří stromu určili vědci z brněnské Mendelovy univerzity. Smrk tak začal růst za časů krále Karla IV., který se narodil před sedmi sty lety.

Štěp smrku odebrali vědci na podzim. „Už na místě bylo jasné, že je to jeden z nejstarších zkoumaných stromů. V laboratoři se ukázalo, že je to vůbec nejstarší doložený smrk,“ uvedl Tomáš Koutecký z Mendelovy univerzity. Souš stromu měří dvacet metrů. Výzkum ukázal, že smrk

STROM-KMET. Tomáš Koutecký z Mendelovy univerzity objevil nejstarší, byť už uschlý smrk na Šumavě a odebral jeho výřez. Stáří: 632 let.

rostl velmi pomalu. Jeho průměr ve 120 letech nedosahoval ani deseti centimetrů. Pomalý růst pravděpodobně způsobil fakt, že mu stínily jiné stromy.

Vědci také zkoumají nejstarší živé šumavské stromy. Tým Pavla Šamonila z Výzkumného ústavu Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví analyzoval přes 450 stromů přímo z jádra Boubínského pralesa. „U nejstaršího smrku bylo naměřeno 523 let. Nejstarší buk měl 427 let, nejstarší jedle pak 451 let.

Slovenský Art Film Fest se zaměřil na střet civilizací

Boj o diváka přiostruje

Radovan Holub

Na Slovensku se rozpoutal střet ploformátových festivalů. Po přestěhování Art Film Festu z Trenčianských Teplic do Košic se část bývalých organizátorů vzbouřila a ve stejném termínu jako Art Film Fest uspořádali konkurenční MFF Trenčianské Teplice. Do čela festivalu zasedl český režisér Jiří Menzel a uměleckou ředitelkou se stala uznávaná dramaturgyně rotterdamského festivalu Ludmila Cviková.

Tím však souboj festivalů o diváky a sponzory nekončí. Dalším velkým festivalem je nadcházející Cinematik, který se už pojednává odehráje letos v září. O dva měsíce později se v Bratislavě uskuteční další ročník MFF Bratislava. Právě tento festival byl v době svého založení před osmnácti lety hlavní festivalovou událostí filmového Slovenska. A celkovou skladbu ještě každoročně v březnu doplňuje Febiofest. Ten pořádá Asociace slovenských filmových klubů nezávisle na českém Febiofestu.

Všech pět festivalů jde v podstatě podobnou cestou umělecky náročných filmů pro elitní publikum. Všechny pět usiluje o nové, aktuální filmy, o diváky a o velká filmářská jména. Není jasné, jak se všech pět festivalů podělí o sponzory, o diváckou přízeň a o státní dotace. V každém případě nebude slovenský festivalový rébus jednoduché rozplést.

CENA PRO RODENA. Populární český herec Karel Roden se stal letošním držitelem prestižního ocenění Hercova mise.

Foto: článek

■ Již počtyřicáté se konal Art Film Fest. Letos poprvé v Košicích.

Radovan Holub

Od našeho spolupracovníka

V Košicích o víkend skončil 24. ročník největšího slovenského festivalu Art Film Fest, který se sem přestěhoval po 23 letech působení v lázeňském městě Trenčianských Teplicích. Změnou prošel také vrcholný management přehlídky. V čele zůstali prezident Milan Lasica a umělecký ředitel Peter Nágel, přibyl nový generální manažer Rudolf Biermann, který má už své zkušenosti z pořádání MFF Karlovy Vary. Dalšími českými zástupci v Košicích byli scenárista Petr Kolečko

(člen jedné z porot), a hlavně Karel Roden, který získal cenu Hercova mise.

Hlavním tématem letošního ročníku přehlídky byl střet civilizací. Soutěžní francouzsko-belgický film Kovbojové nebo Cesta do Istanbulu alžírsko-francouzského režiséra Rachida Bouchareba jsou o pátrání rodičů po dětech z dobrých rodin, které konvertovaly k radikálnímu islámu a odešly bojovat do Sýrie. Za důvod odchodu označují děti potřebu řádu, skromnosti, skutečného přátelství a víry.

Horkou soutěžní novinkou festivalu byl španělsko-francouzsko-marocko-katarský film španělského režiséra Olivera Laxe Mímózy, který získal jednu z hlavních cen festivalu. Film se odehrává v nádherné krajině kolem nejvyšší hory Jebel Toubkal a jezera Ifni v pohoří Atlas v Maroku. Právě přes nejvyšší hřeben pohoří má přejít karavana s umírajícím šejkem, jehož přání je být pochován v rodném městě Sidžilmasa. Jen část jezdců se vydá na šílenou pout' se sarkofágem a mezky, aniž by přesně znali cestu. Na natáčení bylo zajímavé, že na každém místě musel kvůli nesmírné náročnosti točit jiný tým.

Další soutěžní film, belgicko-irsko-nizozemsko-německý snímek Krajina osvěcených, se odehrával v pohoří Pamír, kde v neschůdné vysokohorské krajině na pomezí Afghánistánu, Pákistánu a Tádžikistánu operuje skupina osmi ozbrojených dětí. Děti se živí prodejem nevybuchlých min, pašováním zbraní

z Tádžikistánu, okrádáním karavan s opiem nebo s polodrahokamem lapis lazuli. Téměř dokumentaristicky znějící film byl mimo jiné natočen ve „smrtném“ údolí Kunar, kam americké vojáky na kontrolní stanoviště Bari Alai museli dovážet helikoptéry. Film ukazuje Afghánistán jako nesmírně bohatou zemi, která byla mnohokrát skoro dobyta, ale místní vždycky nakonec nad dobyvateli zvítězili.

Košická festivalová soutěž byla obsahově na úrovni MFF Karlovy Vary. Problém však byl, že zatímco na karlovarský soutěžní film přijde 2000 diváků, v Košicích to byla desetina. Propast mezi kvalitou programu a počtem diváků byla výrazná a je otázka, kdy se to změní a kolik let to bude trvat.

Krátce

Iggy Pop na Metronomu

Jako hlavní hvězda festivalu Metronome vystoupil v sobotu v Praze legendární americký zpěvák Iggy Pop. Zahrál hlavně své největší hity a také pár skladeb z nové desky.

Pořadatelé festivalu očekávali až 10 tisíc návštěvníků.

Princova kytara za miliony

Kytara nedávno zesnulého amerického zpěváka Prince se na sobotní aukci prodala

v přepočtu za 3,3 milionu korun. Žlutý nástroj, který podle aukční síně Heritage Auctions patřil ke zpěvákovi nejoblíbenějším, koupil majitel klubu amerického fotbalu Indianapolis Colts Jim Irsay. /čtk/

Tipy

HBO • 22.00

NÁSTUPECE

Bryan Cranston v roli prezidenta Lyndona Johnsona, který přebírá prezidentský úřad po zastřeleném J. F. Kennedym.

E15

Fotoreportáž – před 74 lety byly srovnány se zemí Ležáky

PŘEŽILY JEN DVĚ. Stovky lidí si včera připomněly na místě bývalé osady Ležáky na Chrudimsku 74. výročí jejího vyhlazení nacisty. Na půdorysech devíti domů s žulovými náhrobky a vytesaným křížem přítomní uctili památku dvaapadesáti vyvražděných obyvatel. Pietního aktu se zúčastnila i Marie Jerábková (snímek nahoře), která se svou starší sestrou Jarmilou jako jediná řádění nacistických okupantů přežila. V době, kdy byly odvečeny a poslány do Německa na převýchovu, jim byl jeden a dva a půl roku.

